

Easy Riders Flevoland

Samen werken aan veilig bromfietsverkeer in Flevoland

Samenvatting

De onveiligheid onder bromfietsverkeer is een groot probleem, in Flevoland zelfs nog meer dan elders in Nederland. Het risico per gereden kilometer is in Flevoland namelijk bijna twee keer zo hoog.

De meeste bromfietssslachtoffers vallen onder jongeren. Dat is voor de verkeersveiligheidspartners in Flevoland reden geweest om binnen het project Easy Riders de krachten te bundelen en samen te gaan werken om de verkeersveiligheid onder jonge bromfietzers te verbeteren. Het project bestaat sinds 1998 en heeft in de periode tot 2006 de nodige veranderingen ondergaan. Van een handhavingproject is het project verder uitgegroeid tot een breed project waarin ook aandacht is voor voorlichting, educatie en infrastructuur. Allemaal activiteiten gericht op het verbeteren van de veiligheid voor jonge bromfietzers.

Ewoud Wesselingh, provincie Flevoland
Hildemarie Schippers, provincie Flevoland

Inleiding: wat is Easy Riders?

Easy Riders is de paraplu waaronder in Flevoland allerlei acties en activiteiten samenkomen die gericht zijn op het verbeteren van de verkeersveiligheid onder bromfietzers. Verschillende partners zoals politie, OM, gemeenten, 3VO en provincie werken binnen het project samen. Verschillende instrumenten die ingezet kunnen worden voor het verbeteren van de verkeersveiligheid worden in dit project gecombineerd. Zo is er naast handhaving ook aandacht voor voorlichting en educatie en voor infrastructuur.

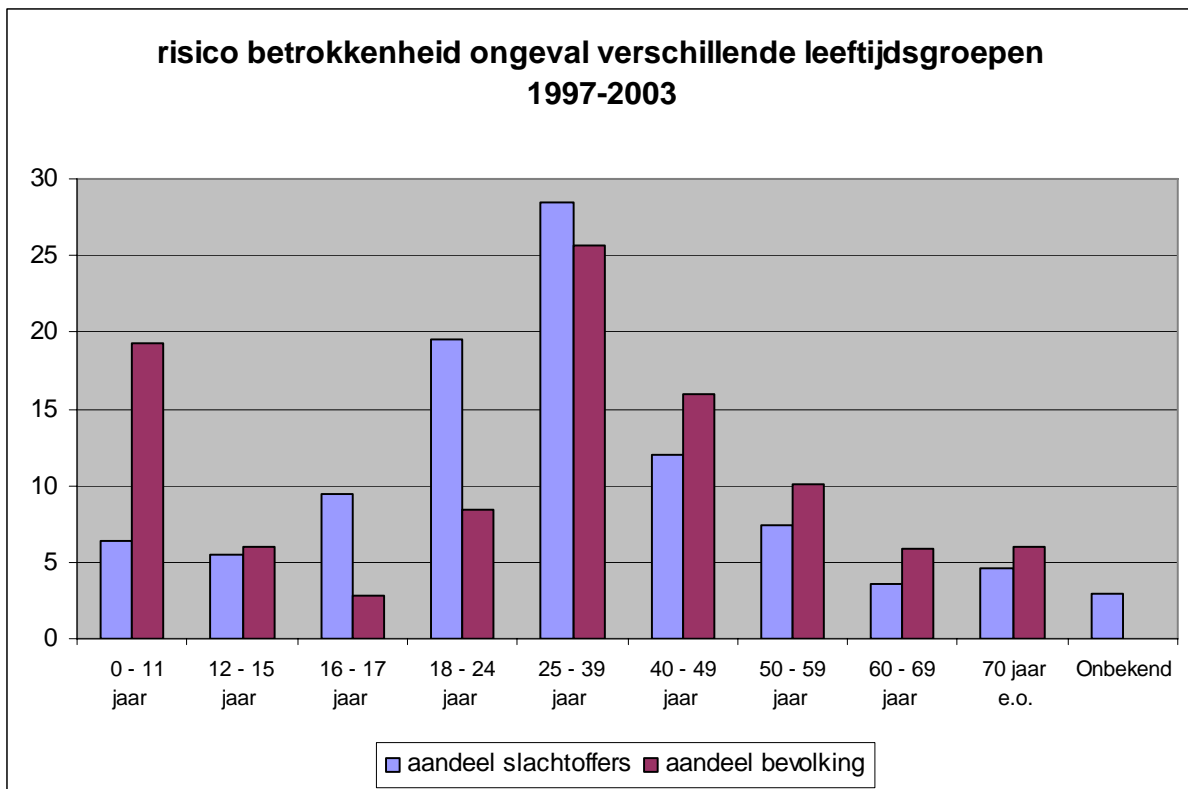
In deze paper wordt eerst kort ingegaan op het ontstaan van het project en de ontwikkelingen binnen het project. Duidelijk wordt hoe het project is gegroeid van een handhavingproject naar een project met een breed pakket aan maatregelen en activiteiten. Daarna wordt ingegaan op het project in zijn huidige vorm. Hoe ziet het er uit? Wat zijn doelstellingen? Wie doet wat? Dat zijn een paar vragen die beantwoord zullen worden. Ook wordt kort ingegaan op een aantal voorbeelden van projecten die binnen Easy Riders zijn uitgevoerd. Tot slot is er aandacht voor behaalde resultaten en wordt vooruitgeblikt naar de toekomst.

Geschiedenis en ontwikkelingen

Aanleiding

“Het aantal slachtoffers in Flevoland onder brom- en snorfietsers is onaanvaardbaar hoog.”

Dat is de eerste zin uit de eerste intentieverklaring Easy Riders die is getekend in 1998. Gesignaleerd werd dat in Flevoland 20% van de slachtoffers viel in de leeftijdsgroep van 15-18 jaar. Landelijk was dat gemiddeld 13% (periode 1994 t/m 1996). Bij ruim 25% van de letselongevallen in Flevoland is een brom- of snorfiets betrokken. Dit is een hoog percentage zeker als het wordt afgezet tegen het feit dat bromfietzers relatief weinig kilometers afleggen.

Uit de grafiek blijkt dat het risico om bij een ongeval betrokken te raken in Flevoland het grootst is onder jongeren. Naast de bromfietsleeftijd geldt dat overigens ook voor de jonge rijbewijsbezitters.

Verschillende partners op het gebied van verkeersveiligheid in Flevoland die allen zijn vertegenwoordigd in het Vervoerberaad Flevoland en de Werkgroep Verkeersveiligheid en Infrastructuur (het oude ROVF) trokken zich het grote aantal slachtoffers onder brom- en snorfietsers aan en hebben de handen ineengeslagen om hier wat aan te doen. Afgesproken werd om gezamenlijk te werken aan het verbeteren van de veiligheid voor brom- en snorfietsers in project Easy Riders. Het project is oorspronkelijk van start gegaan in Amsterdam, is overgenomen door de gemeente Almere en vanaf 1998 uitgegroeid tot een regionaal project in heel Flevoland.

Intentieverklaring 1: Handhaving en voorlichting

In de eerste intentieverklaring is de aandacht vooral uitgegaan naar handhaving door de politie en voorlichting door gemeenten/provincie en 3VO. De politie legde vast hoeveel

controles er jaarlijks in ieder politiedistrict gehouden zouden worden. De gemeenten verplichtten zich om jaarlijks de ouders van jongeren in de leeftijd van 15-17 jaar te informeren over de gevaren van het rijden op een brommer. Deze voorlichting werd gecombineerd met de organisatie van startmanifestaties in elke gemeente. De provincie droeg zorg voor de coördinatie van het project en 3VO werd betrokken bij de voorlichting tijdens startmanifestaties. Aan het begin van het project is door de gezamenlijke partners een zogenoemde 'Procar'

aangeschaft, een grote aanhanger die gebruikt werd door de politie om te kunnen 'sleutelen' aan brommers bij controles. In de loop van het project is het beleid veranderd. Sindsdien

worden geen onderdelen meer van brommers gehaald, er worden boetes uitgeschreven en in extreme gevallen wordt de bromfiets in beslag genomen.

Intentieverklaring 2: Handhaving, voorlichting en infrastructuur

Na drie jaar Easy Riders is het project geëvalueerd. De doelstelling om het aantal slachtoffers in drie jaar met 25% naar beneden te brengen was niet gehaald. De conclusie was dat het project voortgezet moest worden en dat daarbij gezocht moest worden naar aanvullende maatregelen. Al snel werd het element infrastructuur aan het project toegevoegd. Naast afspraken over handhaving en voorlichting zijn in de tweede intentieverklaring dan ook afspraken gemaakt over inspanningen van wegbeheerders om de infrastructuur veiliger te maken. Per wegbeheerder is een analyse gemaakt van ongevalconcentraties voor bromfietsers. Op basis van deze ongevalanalyses werken wegbeheerders aan het aanpassen van locaties waar relatief veel bromfietsongevallen plaatsvinden. In de praktijk blijkt dat het aantal ongevalconcentraties erg beperkt is. Dit maakt het erg lastig om echte infrastructurele maatregelen te nemen. Ook de maatregel 'bromfiets op de rijbaan' heeft hierbij een rol gespeeld. Wegbeheerders houden bij het aanpassen van infrastructuur nadrukkelijk rekening met de veiligheid voor bromfietsers.

Intentieverklaring 3: Handhaving, voorlichting, infrastructuur en educatie

In de looptijd van de tweede intentieverklaring werd steeds meer behoefte gevoeld om meer aandacht voor educatie in te bouwen in het project. Aan het eind van de looptijd is een pilot gedaan op twee scholen in Dronten waarbij een nieuwe aanpak werd getest. Deze aanpak is in de derde intentieverklaring opgenomen als nieuw element in het project. Voorheen werden startmanifestaties georganiseerd waarbij jongeren opgeroepen werden naar die manifestatie te komen. Vanaf nu worden actiedagen op scholen georganiseerd waarbij Easy Riders naar de jongeren toegaat. Op scholen worden actiedagen georganiseerd. Tijdens zo'n actiedag krijgen jongeren in de klas les van onder andere de GGD en een rijopleider. Hierbij is vooral aandacht voor het dragen van de helm en voor de risico's die het rijden op een brommer met zich meebrengt. Naast deze voorlichting verzorgt de politie voorlichting op het schoolplein waarbij met de rollentestbank bromfietsen van leerlingen worden bekeken. De politie vertelt waar een brommer aan moet voldoen, hoe hoog de boetes zijn bij overtredingen en gaat in op het bromfietscertificaat. Als bij een brommer een overtreding wordt geconstateerd wordt tijdens zo'n dag niet direct een boete uitgeschreven. Na afloop van de voorlichting op school kunnen jongeren zich aanmelden voor een traject waarbij ze ondersteund worden het bromfietscertificaat te gaan halen.

Easy Riders anno 2006

Het project gaat door

Begin 2005 is de huidige intentieverklaring getekend door de betrokken partners. Nog steeds blijkt uit de cijfers dat jonge bromfietsers in de leeftijd van 16 en 17 jaar relatief het grootste verkeersveiligheidsprobleem vormen. Zij lopen van alle verkeersdeelnemers het meeste risico in het verkeer. De doelgroep vernieuwt zich continu. Iedere twee jaar is de doelgroep van 16 en 17-jarigen compleet vernieuwd. Dit maakt het noodzakelijk blijvend aandacht te hebben voor jonge bromfietsers.

Projectgroep Easy Riders

De coördinatie van het gehele project is in handen van de projectgroep Easy Riders. In de projectgroep zijn alle ondertekenaars van de intentieverklaring vertegenwoordigd (politie, OM, 2 van de 6 gemeenten, provincie en 3VO). De projectgroep komt 4 keer per jaar bij elkaar en bespreekt de voortgang van het project. Nieuwe ideeën worden door de

projectgroep besproken en verder uitgewerkt. De projectgroep rapporteert twee keer per jaar aan de WV & I en het Vervoerberaad Flevoland over de voortgang van het project.

Doelstelling

De doelstelling in de eerste intentieverklaring was erg ambitieus: een daling van het aantal slachtoffers onder brom- en snorfietsers met 25% (tov 1997). Deze doelstelling is niet bereikt. Zeker ook vanwege de grote bevolkingsgroei die Flevoland kent is de doelstelling ook te ambitieus geweest. Tot 2000 is sprake van een stijging van het aantal slachtoffers onder brom- en snorfietsers. De doelstelling in de tweede intentieverklaring, wetend dat het aantal slachtoffers tot 2000 is gestegen, was het stabiliseren van het aantal slachtoffers op het niveau van 2000. Na 2000 heeft zich een dalende trend ingezet. De doelstelling in intentieverklaring 3 is de dalende trend vast te houden. Dat klinkt misschien als een minder ambitieuze doelstelling maar zeker gezien de jaarlijks sterk schommelende cijfers wordt het nog een hele klus om deze doelstelling te bereiken.

Wie doet wat?

Binnen het project zijn de taken rond verschillende activiteiten duidelijk verdeeld. De taakverdeling is als volgt:

Politie Flevoland	<ul style="list-style-type: none">• Voert ten minste 120 controleacties per jaar uit in Flevoland waarbij wordt gecontroleerd op de constructiesnelheid, geluidsnorm, helmgebruik, bromfietscertificaat en verzekeringsbewijs• is aanwezig bij actiedagen op middelbare scholen en geeft hierbij voorlichting over de wettelijke eisen voor brommers• voert een proef uit in Almere waarbij gebruik gemaakt wordt van een speciaal computerprogramma om recidive van ernstige overtredingen tegen te gaan
Openbaar Ministerie	<ul style="list-style-type: none">• Draagt zorg voor een vlotte afhandeling van beschikkingen en processen-verbaal en zorgt voor een tijdige afhandeling van daaruit voortkomende strafvervolgning
Provincie Flevoland	<ul style="list-style-type: none">• Coördineert het project• Organiseert actiedagen op middelbare scholen• Voert de helmcampagne uit en is betrokken bij de voorlichting over de invoering van de kentekenplicht• Informeert via de provinciale informatiepagina in huis-aan-huisbladen in heel Flevoland over verschillende acties die binnen het project worden uitgevoerd• Beheert en actualiseert de website van het project www.easyridersflevoland.nl• Heeft als wegbeheerder aandacht voor de veiligheid van bromfietsers bij reconstructies van wegen/kruispunten• Neemt als wegbeheerder maatregelen op locaties waar sprake is van een onveilige situatie voor bromfietsers
Alle Flevolandse gemeenten	<ul style="list-style-type: none">• Werken mee aan de uitvoering van de helmcampagne• Hebben als wegbeheerder aandacht voor de veiligheid van bromfietsers bij reconstructies van wegen/kruispunten• Nemen als wegbeheerder maatregelen op locaties waar sprake is van een onveilige situatie voor bromfietsers• Informeren via eigen info-kanalen (gemeentelijke informatiepagina's in huis-aan-huisbladen of internet) ouders en jongeren over de gevaren van het rijden op een brommer of snorfiets
3VO	<ul style="list-style-type: none">• Is betrokken bij de helmcampagne en bij de voorlichting over de invoering van de kentekenplicht• Zorgt voor het geven van voorlichting tijdens diverse bijeenkomsten die in het kader van het project worden georganiseerd

Voorbeelden van een paar projecten

Voorbeeld van een 'oude' actie: startmanifestaties

In de beginperiode van het project werd ieder jaar in iedere gemeente een startmanifestatie georganiseerd. Om bekendheid te geven aan de actie kregen de ouders van jongeren in de bromfietsleeftijd een brief thuis waarin de actie werd aangekondigd. Tijdens zo'n manifestatie, die werd georganiseerd op een dorpsplein, midden in het stadscentrum of bij een school, konden jongeren hun brommer laten controleren zonder dat dit een boete opleverde. De eigenaren van de eerste tien 'goedgekeurde brommers' kregen een cadeaubon.

De startmanifestaties zijn een paar jaar succesvol ingezet maar na verloop van tijd verloor het toch aan kracht: tijd voor iets nieuws.

Voorbeeld van een recente actie: helmcampagne

In 2005 is in de periode van de helmcampagne onder de vlag van Easy Riders de Flevolandse helmcampagne gevoerd. Er is door de provincie, samen met politie en 3VO, een brochure

ontwikkeld die vervolgens door de gemeenten is toegezonden aan alle jongeren in de leeftijd van 15, 16 en 17 jaar. Deze actie wordt in 2006 opnieuw ingezet, deze keer uitgebreid met een prijsvraag en met nieuwe voorlichtingsmaterialen in dezelfde stijl die worden verspreid via bibliotheken, politiebureaus, scholen en gemeentehuizen.

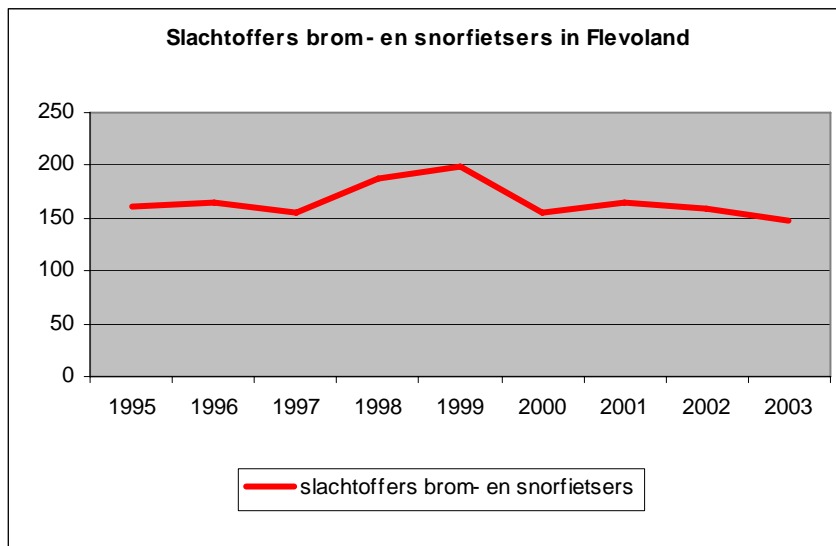
Proef Almere: registratie recidivisten

In de afgelopen jaren is software ontwikkeld om, in navolging van een vergelijkbare aanpak in Twente, informatie bij controles al tijdens de controle digitaal op te slaan. Een laptop met speciale programmatuur is bij de controle beschikbaar. Persoonsgegevens en gegevens over de bromfiets hoeven maar één keer te worden ingevoerd. Via dit systeem kunnen veel-overtreders snel worden gesignaleerd. Ook is het eenvoudig om direct een overzicht te maken van de soorten overtredingen of overtredingen naar locatie of tijdstip. Het systeem maakt het ook mogelijk om de kennisgevingen van beschikking ter plekke uit te draaien. Tot slot wordt een brief toegestuurd aan de ouders dat hun zoon of dochter een overtreding heeft begaan en dat ze een huisbezoek van de politie kunnen verwachten. Er moeten nog wat aanpassingen in de software worden aangebracht maar de eerste ervaringen lijken positief.

Resultaat en vooruitblik

Resultaten

Als wordt gekeken naar het einddoel: slachtofferreductie dan valt op dat het aantal slachtoffers in Flevoland onder brom- en snorfietsers vanaf 2000 een dalende trend heeft ingezet. Omdat het uiteindelijke doel is gericht op het beperken van het aantal slachtoffers is dit een hoopvol en bemoedigend resultaat waar we graag aan verder werken.

Andere resultaten zijn:

- Er wordt samengewerkt door diverse verkeersveiligheidspartners binnen Flevoland om de veiligheid onder bromfietzers te verbeteren.
- Easy Riders wordt zo langzamerhand een begrip in Flevoland, de verschillende partners gebruiken het allemaal in hun communicatie over bromfietsactiviteiten.
- Handhaving onder brom- en snorfietsers vindt structureel plaats.
- Verschillende elementen uit het project worden in andere regio's in Nederland overgenomen en ingezet.
- Steeds meer scholen ondernemen actie om verkeerseducatie een plaats te geven binnen de school, Easy Riders maakt hier deel van uit.

Aandachtspunten

Zoals in ieder project is er ook een aantal aandachtspunten. Onderwerpen waar aan gewerkt moet worden, dingen die niet zo soepel gaan. De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- De inzet van gemeenten is erg verschillend en loopt ook sterk uiteen.
- De afspraak met de politie over het aantal controles geeft niets aan over het aantal gecontroleerde voertuigen. De omvang van controleacties is dan ook erg verschillend.
- De aandacht, zowel van de media als van betrokken partners, gaat vooral uit naar de handhavingsspoor van het project. Educatie en voorlichting komen vaak op de tweede plaats.
- Het blijkt in de praktijk erg lastig voor wegbeheerders om gericht infrastructurele maatregelen te treffen die specifiek voor bromfietzers zijn.

Op naar de toekomst

Het project is steeds in beweging. Afhankelijk van actuele ontwikkelingen, ervaringen elders in het land en de ongevalcijfers wordt steeds nagedacht over de verdere ontwikkeling van het project Easy Riders. Het is duidelijk dat de aandacht voor deze doelgroep niet mag verslappen, er komen steeds nieuwe jongeren die op de brommer willen stappen en ook zij moeten goed worden voorgelicht en, indien nodig, worden gecontroleerd. De partners binnen Easy Riders zijn zich bewust van deze voortdurende verantwoordelijkheid en zullen die de komende jaren niet laten verslappen.